

OMAVALVONTAOHJELMAN SEURANTA

1/2026

Osana omavalvontaohjelmaa Valtion lastensuojeluyksiköt toteuttaa omavalvonnan seuranta neljännesvuosittain.

Raportti laaditaan Valtion lastensuojeluyksiköiden laatujohtotiimin toimesta palveluyksiköiden mittaristoanalyysien perusteella ja julkaistaan osoitteessa

valtioneuvosto.fi/omavalvonta

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Tämä raportti koskee ajanjaksoa 1.1.-31.3.2026.

RAPORTIT

Aloitteita, palautteita ja poikkeamia raportoidaan Valtion lastensuojeluyksiköiden laatujärjestelmä Kartassa. Aloitteiden tekemiseen on mahdollisuus niin lapsilla kuin henkilökunnalla. Palautteita kerätään Kartan lisäksi myös säännöllisillä asiakaspalautekyselyillä ja osoitteessa valtioneuvostonkoulukodit.fi/palaute olevalla palautelomakkeella.

Poikkeamat jaotellaan seuraavasti:

- Vaaratapahtumat
- Toiminnalliset poikkeamat, sisältäen poikkeamat lääkehoidossa
- Fyysisen ympäristön poikkeamat
- Tietoturvapoikkeamat

Palveluyksiköiden johtoryhmät käsittelevät yksikkökohtaiset aloitteet ja poikkeamat, kun taas koko organisaatiota koskevat asiat käsittelee organisaation laatujohtoryhmä. Kriittiset tilanteet käsitellään myös työsuojelutoimikunnassa. Käsittely tapahtuu kuukausittain ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytään viipymättä.

Vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä kirjattiin:

- Poikkeamia: 199
- Sidosryhmien palautteita: 25
- Aloitteita: 27 (joista 21 henkilöstöltä ja 6 lapsilta)

Poikkeamien jakauma:

- Vaaratapahtumat: 103
- Toiminnalliset poikkeamat: 72 (joista 31 lääkehoidossa)
- Tietoturvapoikkeamat: 14
- Fyysisen ympäristön poikkeamat: 10

ASIAKKAAT

Asiakaspalautetta kerätään sijoitetuilta lapsilta, heidän perheiltään sekä sijoittavilta sosiaalityöntekijöiltä Pulssi-kyselyillä. Koulukotiin sijoitetut lapset vastaavat Pulssikyselyihin 10 kertaa vuodessa. Pitkäaikaisessa sijoituksessa olevan lapsen perheiltä kerätään palautetta kaksi kertaa vuodessa ja erityisen huolenpidon jaksolla olevien perheiltä aina jakson päättyessä. Sijoittavalta sosiaalityöntekijältä palautetta pyydetään kerran vuodessa ja erityisen huolenpidon jakson päättyessä.

Lasten palautekysely

Vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä lapsilta on kysytty palautetta kolmessa Pulssi- kyselyssä. Kyselyiden teemoina olivat turvallisuus, koulu ja osallisuus. Kyselyiden vastausten keskiarvo on hieman noussut verrattuna elo-, syys-, ja lokakuussa tehtyihin kyselyihin (taulukossa sulkujen sisällä).

Arviointikohde	Turvallisuus n=40 (syksy 2025)	Koulu n=65 (syksy 2025)	Osallisuus n=33 (syksy 2025)
Vastausten keskiarvo	3,10 (3,20)	3,46 (3,30)	3,00 (2,90)

Kysymysten ja väittämien asteikko on 1–4 (eri mieltä – vähän eri mieltä – melkein samaa mieltä – samaa mieltä)

Perheiden palautekysely

Vuoden 2026 ensimmäisen neljänneksen aikana ei toteutettu palautekyselyä.

Sosiaalityöntekijöiden palautekysely

Vuoden 2026 ensimmäisen neljänneksen aikana ei toteutettu palautekyselyä.

Rajoitustoimenpiteet

Valtion koulukodeissa tehtiin vuoden 2026 ensimmäisen neljänneksen aikana yhteensä 815 lastensuojelulain mukaista rajoitustoimenpidettä. Edelliseen kolmen kuukauden jaksoon verrattuna rajoitustoimenpidepäätöksiä tehtiin 5 kpl vähemmän. Taulukossa sulkujen sisällä muutos edelliseen neljännekseen verrattuna.

Taulukko: rajoituspäätökset 1.1.-31.3.2026

kpl	Tyyppi	Asiakkaita
149 (-16)	Aineiden ja esineiden haltuunotto (LSL 2007/417 65 §)	77 (-3)
97 (+21)	Eristäminen (LSL 2007/417 70 §)	34 (-1)
48 (-21)	Henkilönkatsastus (LSL 2007/417 66 a §)	28 (-12)
120 (+12)	Henkilöntarkastus (LSL 2007/417 66 §)	72 (+4)
123 (+15)	Kiinnipitäminen (LSL 2007/417 68 §)	31 (+-0)
66 (-13)	Liikkumisvapauden rajoittaminen (LSL 2007/417 69 §)	32 (-2)
35 (+4)	Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen (LSL 2007/417 69 a §)	17 (-5)
148 (+2)	Omaisuuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen (LSL 2007/417 67 § 1.-3.mom.)	79 (+9)
8 (-6)	Päätös liikkumisvapauden rajoittamisen lopettamisesta (LSL 2007/417 69 § 2. mom.)	8 (-4)
1 (-2)	Päätös yhteydenpidon rajoittamisen lopettamisesta (LSL 2007/417 63 § 2. mom.)	1 (-2)
20 (-1)	Yhteydenpidon rajoittaminen (LSL 2007/417 62 §)	15 (-3)
YHTEENSÄ: 815 kpl		

Käyttöasteet

Valtion koulukotien käyttöasteet vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä on kuvattuna alla olevassa taulukossa. Eriyisen huolenpidon käyttöastetta laskee yhden asuinyksikön suljettuna oleminen sekä usean asuinyksikön täyttäminen vain kolmella lapsella.

	Vaativa taso	Eriytynen huolenpito	Vankilan perheosasto: Vanaja/Hämeenlinna
Tammikuu	93,86%	66,33%	56,5% / 50%
Helmikuu	90,52%	65,87%	67,5% / 12,5%
Maaliskuu	95,83%	66,22%	71% / 0%

HENKILÖSTÖ

Henkilöstökoulutus

Vuoden 2026 tammi-maaliskuussa ovat jatkuneet koulutukset traumainformoidusta työotteesta, DKT-menetelmän hyödyntämisestä sekä HAUS jatkuvan oppimisen palvelun koulutukset esihenkilöille ja yhteisen hallinnon työntekijöille. Lisäksi alkuvuoden aikana perehdytettiin uudet työntekijät Valtion koulukotien päihdetyön menetelmään. Vuoden 2025 lopulla aloitettu säännöllinen AVEKKI-kertauskoulutus kaikkien palveluyksiköiden työntekijöille kerran kuukaudessa järjestettävänä koulutuksena jatkui. Alkuvuoden aikana järjestettiin koko henkilöstölle koulutus sosiaalihuollon rakenteisesta kirjaamisesta, tällä valmistaudutaan lähestyvään Kantaan liittymiseen. Uudet työntekijät ovat suorittaneet lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden koulutuksen sekä lääkehoidon koulutuksen. Lisäksi alkuvuoden aikana kymmenen asuinyksikön henkilöstö sekä Valtion koulukotien AVEKKI-kouluttajat osallistuivat yhden työpäivän mittaiseen turvallisuuskoulutukseen.

Henkilöstökysely

Henkilöstön Pulssi- palautekysely toteutettiin helmikuussa. Asteikolla 1-4, kyselyn vastausten keskiarvo oli 3,20, jota voidaan pitää hyvänä tuloksena. Edelliseen kyselyyn verrattuna keskiarvo oli laskenut 0,1:llä. Eniten laskua tapahtui turvallisuuden tunteen kokemuksessa.

Henkilöstömitoitus

Henkilöstömitoitukset ovat vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä olleet erityisessä huolenpidossa 2,91 ja vaativan tason hoidossa 2,14. Keskiarvot on laskettu poikkileikkauksena kuukausien viimeisenä päivänä. Vaikka keskiarvot ovat hyvät, tosiasiasa muutamassa asuinyksikössä mitoitukset eivät yllä vaadittuihin vaativan kasvatuksen 1,8:an ja erityisen huolenpidon 2,0:an.

Sairaspoissaolot

Henkilöstön sairaspöissaolovuorokausia oli vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä 2709 kappaletta. Verrattuna edelliseen neljänneeseen sairaspöissaolot lisääntyivät 555 vuorokaudella. Sairaspöissaoloista työtaturmien tai ammattitautien osuus oli 18%. Toimenpiteitä sairaspöissaolojen vähentämiseksi pohditaan kevään aikana Valtion koulukotien johtoryhmässä.

VALVONTA

Tammi-maaliskuussa 2026 Valtion koulukoteihin kohdistui seitsemän hyvinvointialueiden tekemää epäkoh-tailmoitusta. Lisäksi helmikuussa Valtion koulukodit sai Hallinto-oikeuden päätöksen liikkumisvapauden rajoittamista koskevasta valituksesta, päätöksessä valitus hylättiin.

OMAVALVONNALLISET TOIMENPITEET

Omavalvonnallisena toimenpiteenä Valtion koulukodit on jatkanut huomion kiinnittämistä päteväen henkilöstön riittävään mitoitukseen ja rekrytoinneilla pyrkinyt pitämään mitoituksen lain vaatimalla tasolla kaikissa asuinyksiköissä. Myös käynnistyneet muutosneuvottelut tulevat vaikuttamaan parantavasti mitoituksen toteutumiseen. Omavalvonnallisena toimenpiteenä on laadittu raportti turvallisuuden parantamiseen tähtäävistä toimenpiteistä yhden palveluyksikön osalta. Lisäksi on vastattu kolmeen henkilöstöltä tulleeseen omavalvontailmoitukseen.

OMAVALVONTAOHJELMAN JA SUUNNITELMAN PÄIVITYKSET

Vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä Limingan ja Vuorelan omavalvontasuunnitelmia on päi-vitetty. Vankilan perheosaston omavalvontasuunnitelmaa on valmisteltu ja se tullaan julkaisemaan lähiaikoina. Omavalvontaohjelma ja -suunnitelmat ovat nähtävillä osoitteessa:

<https://valtioneoulukodit.fi/yksikot-ja-yhteystiedot/omavalvonta/>